

	Dokumenttyp Styrande dokument	Dokumentkategori Tillämpningsföreskrifter	Sida 1 (5)
Förvaltning Länstrafiken	Upprättat av Länstrafiken, Elisabeth Bystedt		Upprättat datum 2013-03-01
Verksamhet Kundservice	Reviderat av	Utgåva 01	Kontroll datum 2013-05-01
Avsnitt	Reg. nr	Beslutat av Nämnden för Trafik, Miljö och Service	Sign Gilligt datum fr.o.m 2013-03-20

TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER FÖR FÄRDTJÄNST

Syfte

Länstrafiken ansvarar för att utreda och pröva tillstånd till färdtjänst för länets 12 kommuner. Som stöd i handläggningen av färdtjänst har Länstrafiken förutom Lag om färdtjänst (1997:736) också domstolarnas domar och prejudikat, Länstrafikens regler för färdtjänst samt Svenska färdtjänstföreningen och SKLs Färdtjänsthandbok (2012). Som komplement har Länstrafiken skapat tillämpningsföreskrifter för färdtjänst.

Syftet med tillämpningsföreskrifter är att det ska fungera som en vägledning vid myndighetsutövning/handläggning och som ett hjälpmedel för att den som ansöker om färdtjänst skall kunna bedömas rättsäkert utifrån samma grund. Beslutet ska inte vara beroende av handläggare. Tillämpningsföreskrifter kan inte inskränka en persons rättigheter i förhållande till lagen, men kan däremot ha bestämmelser i frågor som inte regleras i färdtjänstlagen.

Vem kan få tillstånd till färdtjänst

Tillstånd till färdtjänst kan meddelas den som är folkbokförd i Örebro Län och som på grund av en funktionsnedsättning, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Tillfälliga funktionsnedsättningar är inte berättigande till färdtjänst. Funktionsnedsättningen ska för att inte vara tillfällig beräknas bestå i minst 3 månader. Tillstånd att anlita färdtjänst kan inte ges till person som är på tillfälligt besök i länet eller person som inte fått uppehållstillstånd.

Vid prövning av tillstånd till färdtjänst beaktas den enskildes funktionsnedsättning men också den anpassning som sker med allt bättre tillgänglighet till kollektivtrafik och den yttre miljön. Färdtjänst av sociala eller geografiska skäl t.ex. brist på eller avsaknad av allmänna kommunikationer kan inte beaktas vid prövningen. Kan man, även med vissa svårigheter, förflytta sig på egen hand och/eller resa med de kollektiva färdmedlen, föreligger det ingen rätt till färdtjänst.

Om personen är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning. Ett yngre barn reser normalt inte med allmänna kommunikationer eller förflyttar sig inte ensam, utan åtföljs av förälder eller annan vuxen och bör därmed i de flesta fall klara att resa med kollektivtrafik. Tillstånd till färdtjänst kan till följd av funktionsnedsättning beviljas när barnet når den ålder då barn vanligtvis utan vuxen börjar förflytta sig på egen hand och/eller resa med allmänna kommunikationer.

Vid bedömning av äldres rätt till färdtjänst, bör enligt rättsfall beaktas att en funktionsnedsättning hos någon med hög ålder ofta kan medföra större svårigheter än hos en yngre person, till följd av andra hälsoproblem och allmän svaghet. Risker som är förenade med fallolyckor av olika slag och den befogade oro för att ramla som många äldre känner ska ingå i bedömningen.

Ansökan

Ansökan om färdtjänst sker normalt skriftligt. I det fall ansökan inte görs av den enskilde kan det ske genom förvaltare eller god man. En person under 18 år företräds av vårdnadshavare eller förmyndare. Den enskilde har också rätt att anlita ett ombud. Då annan person företräder den enskilde i en utredning bör fullmakt finnas eller kopia av förordnande som god man eller förvaltare.

En ansökan måste alltid prövas. För att kunna fatta beslut om tillstånd till färdtjänst sker utredning via inkomna handlingar, telefonsamtal eller personligt möte. Ansökan skall vid behov kompletteras med medicinskt utlåtande. Bristfällig medverkan i utredningen från den enskilde kan innebära att erforderligt beslutsunderlag saknas och ansökan av den anledningen kan komma att avslås.

Ett färdtjänstillstånd kan tillfälligt förlängas i det fall personen sedan tidigare varit färdtjänstberättigad och tillståndet inte upphört för mer än tre månader sedan.

Meddelande om beslut gällande färdtjänstillstånd lämnas skriftligt.

Föreskrifter och särskilda villkor

Färdtjänstillstånd kan förenas med villkor i enlighet med de förutsättningar som framgår av lagen om färdtjänst (1997:736) och dess regler.

Normalt beviljas ett tidsbegränsat färdtjänstillstånd efter individuell prövning. Äldre personer med varaktig funktionsnedsättning kan beviljas tills vidare tillstånd. Antalet resor inom färdtjänsten är normalt obegränsade. I det fall en färdtjänstresenär klarar vissa resor med allmänna kommunikationer kan färdtjänstillståndet förenas med villkoret om en begränsning till 100 resor per år.

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas i antalet endast om det finns synnerliga skäl. Resor som får anses väsentliga är resor som krävs eller är en förutsättning för den dagliga livsföringen t.ex. resor till arbete, skola, vissa andra studier t.ex. universitetsstudier eller yrkesutbildningar, daghem, förskola, dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen eller LSS.

Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor. Bestämmelsen öppnar möjlighet för Länstrafiken att i olika hänseenden begränsa eller precisera förmånen. Tillstånd om särskilda villkor utöver lag och regelverk så som undantag från samåkning, framsättesplacering, särskilt fordon eller resa utan omvägstid kan efter ansökan och prövning beviljas. Tillstånd om särskilda villkor beviljas då det föreligger sådana svårigheter för den färdtjänstberättigade att denne annars är direkt förhindrad att genomföra färdtjänstresor. Val av särskild chaufför, särskilt taxibolag är exempel på önskemål som inte anses påverka genomförandet av färdtjänstresa.

Allmänna kommunikationsmedel

En färdtjänstresa sker med färdtjänstfordon. Den allmänna strävan hos trafikbolagen är att, så långt som möjligt, successivt anpassa den allmänna kollektivtrafiken efter de funktionsnedsattas behov. Mot bakgrund av denna anpassning kan färdtjänstresan även ske med andra transportmedel t.ex. buss i linjetrafik. Om den enskilde klarar att åka hela eller delar av en sträcka med allmänna kommunikationer så kan denna hänvisas till dessa.

Att färdtjänst har beviljats utgör således inget hinder mot att använda annat allmänt kommunikationsmedel om detta bedöms möjligt. Avgörande vid val av färdmedel är den enskildes förutsättningar att resa med hänsyn till dennes funktionsnedsättningar.

Beställning/samordning

Färdtjänst är en särskilt anpassad resetjänst inom ramen för den kollektiva persontrafiken det vill säga en form av kollektivtrafik anpassad efter de funktionsnedsattas behov. Färdtjänst innebär således ingen rätt till "egen bil" eller till resa vid exakt begärd tid. I uppdraget ligger att färdtjänsten ska samordnas, vilket innebär att resan utförs genom samåkning med andra resenärer och innebär avvikelser avseende resväg och restid. Uppehåll under resa medges inte, fortsatt färd efter avbrott betraktas som ny resa. Vid beställningstillfället av resan ska det tydligt framgå förutsättningar för resan t.ex. om ledsagare eller medresenär följer med, om det finns en senaste ankomsttid eller om behov av bärhjälp finns.

Resans omfattning

Färdtjänst är ämnad för enskilda personers privatresor. Resor till/från läkarvård, sjukvårdande behandling, sjukhusvård och tandvård är inte färdtjänst utan sjukresor och ersätts av landstinget. Resor som anordnas av kommunala eller statliga verksamheter och av verksamheter som drivs av landstinget bör bekostas av respektive verksamhet enligt principen att varje verksamhet står för sin egen kostnad eller att resenären själv betalar. Arbetsgivare, såväl offentliga som privata, ska normalt bekosta resor som anställda gör i tjänsten.

Färdtjänsten gäller för resa i Örebro län. Vid resa utanför länet är begränsningen 30 km från länsgränsen. (Resan ska börja eller sluta inom länet.) För längre resor hänvisas till riksfärdtjänst.

Resor med färdtjänst kan påbörjas mellan 05.30-24.00 förutom fredag - och lördag natt då resor kan påbörjas fram till 02.00.

Reseservice

Den reseservice som generellt erbjuds vid resa med färdtjänst omfattar hjälp för resande och förflyttningshjälpmedel samt bagage till och i fordonet från avhämtningsplats, samt ur och från fordonet till resmål. Hjälpen är begränsad till port eller motsvarande. Om chauffören inte kan köra in till port med hänsyn till trafiksäkerhet ska chauffören ledsaga färdtjänstresenär vid hämtning/lämning. Anskaffning av rullstol kan vara ett alternativ för färdtjänstresenären.

Möjlighet att beviljas utökad chaufförsservice finns normalt inte. Behövs utökad hjälp finns möjlighet att medta ledsagare vid resan. Kunden kan inte räkna med mer hjälp under resan av en chaufför i anropsstyrd trafik än en chaufför inom den allmänna kollektivtrafiken.

Ledsagare

Färdtjänstberättigad kan utan särskild prövning få ta med en ledsagare utan extra kostnad. Ledsagare måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Ledsagaren ska vara behjälplig under resan för att täcka det behov av hjälp färdtjänstresenären har. Färdtjänstfordonet anpassas efter den färdtjänstberättigades behov, aldrig ledsagarens. Ledsagaren har inte rätt att ta med egna barn. En ledsagare kan aldrig själv vara beviljad tillstånd till färdtjänst.

Medresenär

Färdtjänstresenär får ta med sig en person som inte är ledsagare men som önskar medfölja på resan. Medresenären måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade och betalar samma avgift som den färdtjänstberättigade. Antal medresenärer är begränsat till en. Färdtjänstfordonet anpassas efter den färdtjänstberättigades behov, aldrig medresenären.

Barn till färdtjänstberättigad

Egna barn (upp till 20 år) till den färdtjänstberättigade har rätt att medfölja vid färdtjänstresa. Eftersom regeln avser egna barn, så tillåts inte barnbarn m fl. att följa med. Den färdtjänstberättigade ska vara vårdnadshavare till barnet eller det egna barnet ska vara folkbokförd på samma adress som den färdtjänstberättigade. Någon begränsning i antal egna barn finns inte, men de ska tillsammans med eventuell ledsagare få plats i samma fordon som färdtjänsttagaren själv reser i. Bilbarnstol ska användas om det krävs med hänsyn till barnets ålder och bokas via beställningscentralen. Med hänsyn till den extra tid det kan ta att hämta en bilbarnstol måste en större ändring av önskad restid accepteras.

Hjälpmedel

En person med tillstånd till färdtjänst får ta med sig förflyttningshjälpmedel samt hjälpmedel som är nödvändiga för resans genomförande. Detta gäller även medresenär och ledsagare. Färdtjänstfordonet anpassas dock efter den färdtjänstberättigades behov, aldrig medresenärens eller ledsagarens.

Bagage

Normalt bagage får medföras, bagaget får inte vara inskränkande på övriga platser i fordonet. ”Max en börda i varje hand” får medtas. Detta gäller även medresenär och ledsagare.

Sällskapsdjur

Ledar-/service-/signalhund får medföras i färdtjänsten och betraktas som nödvändigt hjälpmedel.

Färdtjänstresenären ansvarar för att sällskapsdjur kan transporteras på ett säkert sätt. Det kan vara i väska, bur eller med hjälp av sele och djuret ska om möjligt placeras i fordonets godsutrymme. Poängteras bör att resorna samplaneras trots att sällskapsdjur är med. Med hänsyn till samordning av resorna kan resenärer med sällskapsdjur få acceptera en större ändring av önskad restid.

Bärhjälp

Tillstånd till bärhjälp av färdtjänstresenären i anslutning till färdtjänstresa inom färdtjänstområdet, kan beviljas på hemadressen under en period av 6 månader i avvaktan på bostadsanpassning, byte av bostad eller dylikt. Det finns möjlighet att ansöka om förlängning av bärhjälp. Tillståndet kan förlängas om det föreligger synnerliga skäl så som att bostadsanpassning, byte av bostad eller dylikt är nära förestående. Bärhjälp kan beviljas på besöksadressen om det finns synnerliga skäl såsom till närstående (Med närstående avses inte bara maka/e, barn, föräldrar och syskon utan även annan som står i nära relation till den färdtjänstberättigade) eller till gudstjänstlokal. Bärhjälp ska meddelas i samband med beställning av resan.

Resor till/från arbete, studier, förtroendeuppdrag

Vid färdtjänstresor till arbete, studier och förtroendeuppdrag finns möjlighet att ansöka om månadskort.

Resor i annan kommun utanför länet (RIAK)

Vid besök utanför Örebro län har färdtjänstberättigad möjlighet till färdtjänstresor i annan kommun. Resorna är begränsade till 24 stycken under en 12-månadersperiod. För dessa resor gäller besökskommunens regler för avgift och tillåten reslängd.

Antalet resor kan utökas vid individuell prövning samt ett godkännande från respektive hemkommun som avgör antalet resor.

Behov av färdtjänst har upphört/adressändring/flytt från länet

Då behov av färdtjänst inte längre föreligger, eller om adressen ändras, så ska detta meddelas Länstrafiken.

Vid flytt till annat län upphör färdtjänstillståndet. Färdtjänstresenär som flyttar ifrån länet kan få hjälp med resor i sin nya hemkommun under en sex veckors period så att personen ges skälig tid att få sin ansökan om färdtjänst handlagd där. Tillståndshavaren kan få 12 resor med möjlighet till ytterligare 12. Detta gäller oavsett hur många resor tillståndshavaren gjort tidigare i annan kommun under pågående 12-månaders period.

Återkallelse av tillstånd

Enligt § 12 färdtjänstlagen får färdtjänstillstånd återkallas. Återkallelse av tillstånd kan bli aktuellt om tillståndshavaren genom förändringar i hälsotillståndet eller funktionsnedsättningen, eller av andra skäl, inte längre uppfyller kriterierna för att få färdtjänst. Återkallelse kan också bli aktuell genom att anpassningar genomförts i linjetrafiken som medför att en dittills färdtjänstberättigad person nu kan resa med allmänna kommunikationer. Ett tillstånd kan också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. Beslut om föreskrifter, villkor samt tillstånd för fler än en ledsagare får ändras om förhållande föranleder det. Ett beslut om återkallelse eller ett beslut om ändring av föreskrifter och villkor som innebär inskränkning, ska inte verkställas förrän det vunnit laga kraft.

Vilka beslut får överklagas

Beslut enligt 6-10 och 12 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Alla beslut om tillstånd, ifall tillstånd till färdtjänst meddelats för viss tid eller tills vidare, individuella föreskrifter och villkor, tillstånd för ledsagare samt återkallelse av tillstånd och ändring av föreskrifter och villkor i ett tillstånd får överklagas, i den mån beslutet till någon del går den sökande emot, helt eller delvis. Alla sådana beslut måste motiveras och åtföljas av underrättelse om hur man överklagar.

Enligt 23 § Förvaltningslagen ska ett beslut överklagas skriftligt. I skrivelsen ska klagande ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som han eller hon begär.

Verkställighet av dom

Dom från rättslig instans vinner laga kraft efter tre veckor, då tiden för rätten att överklaga har passerat. I dom där rätten bifaller kundens överklagan och Länstrafiken inte avser att överklaga, verkställs beslutet så snart som möjligt. I ärenden där Länstrafiken överklagar beslutet till högre instans verkställs inte rättens dom förrän den högre domstolen fattat beslut.